

Hvordan få uførepensjonister tilbake i arbeid?

Trygdeetaten har satt i gang et arbeid for å få flere uførepensjonerte helt eller delvis tilbake i arbeid. For å skape trygghet, får uførepensjonistene beholde retten til tidligere innvilget pensjon mens de er under reaktivisering.

Ved utgangen av 2000 mottok i underkant av 280 000 personer uførepensjon i Norge. Dette er ca. 10 000 flere enn året før og 45 000 flere enn i 1990. Nesten 10 % av befolkningen mellom 18 og 67 år er uførepensjonert.

Dempe tilveksten

I revidert nasjonalbudsjett for 2000 foreslår regjeringen tiltak for å dempe tilveksten av nye uførepensjonister. Slike tiltak er innskjerping av kravet om attføring, viktigheten av å bruke skjønnsutøvelse og økt satsing på reaktivisering av personer som allerede er tilstått uførepensjon.

Stortinget har vedtatt at det skal være obligatorisk å delta i reaktivisering når det er utsikter for tilbakeføring til arbeidslivet eller bedre utnyttelse av restarbeidsevnen.

Trygdeetaten har derfor satt i gang et arbeid for å få flere uførepensjonerte tilbake i arbeid, helt eller delvis. I Finnmark, Hordaland, Aust-Agder og Telemark skal det legges til rette for at uførepensjonisten selv skal tilnærme seg arbeidsmarkedet ved å danne nettverksgrupper etter modell som for enslige forsørgere.

Man vil ta hensyn til uførepensjonistens behov for å bevare trygghet for nåsituasjonen og for utsikt til forbedring av fremtidig situasjon gjennom reaktivisering. Blant annet vil uførepensjonisten beholde retten til tidligere innvilget pensjon under reaktivisering (hvilende pensjonsrett i tre år).

Praktisk gjennomføring

Rikstrygdeverket har valgt ut 62 000 uførepensjonssaker som skal gjennomgås. Sakene gjelder personer i aldersgruppen 18–50 år som har løpende uførepensjon med virkningstidspunkt før 31.12. 1999. Personer med visse primærdiagnoser er utelatt fra utvalget. Spesielt interessante er uførepensjonister som har inntekt ved siden av uførepensjon. Uførepensjonister som selv tar kontakt med trygdeetaten og ønsker reaktivisering, skal inkluderes i utvalget.

Sakene skal gjennomgås for å avklare om det foreligger muligheter for hel eller delvis tilbakeføring til arbeid, eventuelt økt arbeidsdeltakelse og om det foreligger vesentlig endring i forhold som har betydning for uførepensjonistens inntektsevne (blant annet endring i medisinske forhold).

Uførepensjonister som trygdekontoret mener kan forsøkes reaktivisert, vil bli kontaktet og få informasjon om hva som kan være aktuelle tiltak og bli motivert for reaktivisering. Hvis det er behov for nye medisinske opplysninger, vil dette blir grundig vurdert fra sak til sak. For å gjøre belastningen for legene minst mulig, tar vi sikte på å be om medisinske opplysninger som kan ha praktiske konsekvenser i den enkelte uførepensjonssak. Vi minner om at vi er interessert i gode funksjonsbeskrivelser i forhold til pasienters muligheter for å være i arbeid. Rådgivende lege vil bli involvert i saker der trygdefunksjonæren bedømmer at det trengs flere medisinske opplysninger.

Reaktiviseringen skal foregå som et samarbeid mellom trygdekontoret, uførepensjonisten, Aetat, eventuell arbeidsgiver, kommunehelsetjenesten (leger) og eventuelle andre.

Rikstrygdeverket ser det som viktig at leger informerer uførepensjonister om de mu-

Dersom det er behov for nye medisinske opplysninger, vil dette bli vurdert grundig fra sak til sak. Illustrasjonsfoto

lighetene som ligger i reaktivisering. Ikke minst er dette aktuelt overfor uførepensjonister som ikke er i trygdeetatens utvalg, men som legen likevel mener kan ha et reaktiviseringspotensial.

Ta kontakt med trygdekontoret for mer informasjon.

– Ola Heen Strømmen, Oppfølgings- og sykestønadsavdeling, Rikstrygdeverket

Reisetilskudd i stedet for sykefravær

Arbeidstakere som er i stand til å utføre arbeid, men som på grunn av sykdom eller skader ikke kan komme seg til jobben på vanlig måte, kan få dekket ekstra reiseutgifter.

Fra 1. januar 2001 gjelder nye regler som gir utvidet rett til dekning av reiseutgifter som alternativ til sykepenge eller rehabiliteringspenge fra folketrygden.

Tidligere var det bare sykdom eller skade i støtte- og bevegelsesorganene som gav rett til å få dekket nødvendige ekstra utgifter ved reise til og fra jobb. Nå er ordningen utvidet til å gjelde uansett diagnose, slik at for ek-

sempel personer med hjertesykdommer eller psykiske lidelser kan omfattes av reglene.

Ordningen med reisetilskudd gjelder bare ved midlertidig behov for alternativ transport. Personer med kroniske lidelser kan imidlertid også benytte seg av ordningen. Dette gjelder dersom man i perioder har vanskelig for å komme seg på jobb. Dersom transportbehovet er mer permanent, kan man søke om grunnstønad eller stønad til egen bil.

Behandlende lege kan på en enkel måte foreslå reisetilskudd ved å krysse av på sykmeldingsattestens del II, punkt 7.3 b.

– Nanna Stender, Rikstrygdeverket

Etterlysning av lege fra charterfly

Politiet i Hardanger ønsker å få kontakt med legen som bistod en ung kvinne under charterflyturen fra Kos til Bergen 4. august 2000. Kvinnen var svært syk da hun kom om bord i flyet, og fikk tilsyn av en lege som tilfeldigvis var med flyet. På legens initiativ ble hun hentet av en ambulans på Flesland. Hun døde ved Haukeland Sykehus neste morgen.

Kontakt: Politinspektør Kjetil Kvalvik, Hardanger politidistrikt, telefon 53 65 15 00 eller telefaks 53 65 15 60.